

240.

Zákon ze dne 10. října 1924

o příročí k ochraně peněžních ústavů a jejich věřitelů.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Příročí podle tohoto zákona může býti, žádá-li toho obecný zájem, nařízeno pro tyto ústavy:

a) spořitelny a zemské úvěrní ústavy, vydávající vkladní knížky,

b) záložny, utvořené z fondů kontribučních a berních nebo podle spolkového zákona ze dne 26. listopadu 1852, čís. 253 ř. z.,

c) úvěrní společenstva (družstva), zřízená podle zákona o výdělkových a hospodářských společenstvech ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. z., a úvěrní družstva, zřízená podle uh. zák. čl. ze dne 16. května 1875, čís. XXXVII, o obchodním zákonu, nebo uh. zák. čl. ze dne 11. července 1898, čís. XXIII, o hospodářských a živnostenských společenstvech úvěrních, pokud podle svých stanov i ve skutečnosti provozují výlučně nebo převážně úvěrní obchody,

d) společnosti akciové a společnosti s ručením omezeným, pokud tyto společnosti provozují výlučně nebo převážně bankovní a peněžní obchody.

(2) Příročí může býti nařízeno k žádosti ústavu nebo jeho věřitelů. Nenařizuje-li se příročí k žádosti ústavu, budiž tento dříve slyšen, leč by hrozilo nebezpečí z prodlení.

(3) Příročí může býti nařízeno jen pro dobu nutně potřebnou; dobu tu jest ustanoviti v nařízení a lze ji prodloužiti jen z vážných důvodů. Příročí může býti nařízeno a potrvati i za likvidace ústavu.

§ 2.

(1) Příročí nařizuje pro spořitelny ministr vnitra a pro ostatní ústavy ministr financí; nařízení příročí jest do jednoho měsíce oznámiti vládě.

(2) Příročí budiž vyhlášeno vývěskou v obchodních místnostech hlavního závodu a o tom sdělán notářský zápis. Den vyvěšení budiž na vyhláše potvrzen notářem. Počátkem tohoto dne nabývá příročí právní účinnosti podle ustanovení tohoto zákona jak pro hlavní závod, tak i pro závody pobočné.

(3) Příročí a den počátku jeho účinnosti (odst. 2.) musí ústav neprodleně opověděti soudu k poznamenání v obchodním nebo společenstevním rejstříku, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi v rejstříku obchodních firem.

(4) Vedle toho buď vyhláška o příročí s vyznačením dne, kdy nabylo účinnosti, vyvěšena v obchodních místnostech všech pobočných závodů a uveřejněna způsobem, určeným stanovami (jediným řádem) pro vyhlášky ústavu, a v Úředním listě Československé republiky.

§ 3.

(1) Není-li při ústavu zřízen zvláštní státní dozor, jmenuje ministr, který příročí nařídil, ústavu na jeho útraty dozorčího komisaře, kterému přísluší přihlížeti k tomu, aby ustanovení tohoto zákona se zachovávala.

(2) Dozorčí komisař má právo nahlížeti do všech knih a spisů ústavu a jest oprávněn i povinen účastniti se jednání správních a dozorčích orgánů ústavu, k nimž musí býti zván. Dozorčí komisař jest oprávněn zastaviti až do rozhodnutí úřadu, který příročí nařídil, provedení usnesení orgánů ústavu a může, shledá-li toho potřebu, svolati sám schůzi správních a dozorčích orgánů.

(3) Táž práva a tytéž povinnosti, jaké přísluší dozorčímu komisaři (odst. 1. a 2. tohoto paragrafu), přináleží i vládním komisařům ustanoveným podle jiných předpisů.

§ 4.

(1) Příročí stíhá toliko pohledávky, které vznikly před jeho účinností (§ 2, odst. 2.) a v konkursu by náležely do třetí třídy, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi do druhé nebo třetí třídy konkursních pohledávek (staré pohledávky), dále jejich úroky a jiná příslušenství, byť se staly splatnými nebo vznikly za příročí.

(2) Dopouští-li toho stav ústavu, může býti příročí nařízeno jen pro určitý zlomek všech starých pohledávek (odst. 1.).

§ 5.

(1) Za příročí nesmějí býti staré pohledávky ani zajišťovány ani vypláceny, pokud arciž částečné vyplácení není připuštěno (§ 4, odst. 2.), ani jakýmkoliv jiným způsobem uspokojovány. Tím se však nevylučuje započtení (kompensace) vzájemných pohledávek a dluhů za těchže podmínek jako v soudním mimokonkursním vyrovnávacím řízení.

(2) Rovněž nelze po dobu příročí žalovati ústav na plnění starých pohledávek, pokud příročím jsou postiženy (§ 4, odst. 2.), nebo pro tyto pohledávky zahájit konkursní řízení anebo pro ně zřídit soudcovské právo zástavní nebo úkojně. Pro staré pohledávky, pokud příročím jsou postiženy, dále nelze exekuce vésti a již povolené exekuce se nevykonávají; rovněž se staví lhůty promlčení, jakož i všechny jiné lhůty, které jsou stanoveny k předsevzetí úkonů potřebných k uplatňování nebo zachování práv ze starých pohledávek.

(3) Po dobu příročí nelze vymáhati na ústavu procesní náklady spojené s určovacími žalobami proti ústavu z právních poměrů vzniklých před příročím.

(4) Za příročí nařízeného pro společenstva (družstva) nelze členství a podíly platně vypovídati ani podíly vypláceti a již běžící výpovědní a ručební lhůty se staví.

§ 6.

(1) Pokud tento zákon jinak neustanovuje, nevylučuje příročí práva ústavu, aby se svými majetkovými hodnotami volně nakládal.

(2) Ústav může se svolením úřadu, který příročí nařídil, svou obchodní činnost dále vykonávat, k jednáním však, která nenáleží k obyčejnému obchodnímu provozu, jest třeba svolení dozorčího orgánu (§ 3, odst. 1. a 3.). Taková jednání, která byla předsevzata beze souhlasu nebo přes odpor dozorčího orgánu, jsou naproti ústavu neúčinná, když třetí osoba věděla nebo z hrubé nedbalosti nevěděla, že přesahují obyčejný obchodní provoz a že dozorčí orgán k nim souhlasu nedal nebo odporoval jejich výkonu.

(3) Prostředky, nabyté z pohledávek vzniklých za příročí (nových pohledávek), smějí býti umístěny jen v hodnotách snadno zpeněžitelných. Tyto hodnoty tvoří zvláštní podstatu, jež musí býti samostatně účtována a odděleně spravována a jest určena k přednostnímu uspokojení nároků z nových pohledávek a to i po pominutí příročí (§ 7, odst. 1.).

§ 7.

(1) Příročí pomíjí:

- a) uplynutím lhůty, pro kterou bylo nařízeno,
- b) zrušením, které nařídil příslušný úřad (§ 2, odst. 1.),
- c) zahájením vyrovnávacího řízení,
- d) prohlášením konkursu.

(2) Zrušení příročí (odst. 1., lit. b) budiž vyhlášeno nejméně po 3 dny vývěskou v obchodních místnostech hlavního závodu a den jejího vyvěšení potvrzen (veřejným) notářem. Počátkem tohoto dne nabývá zrušení příročí právní účinnosti jak pro hlavní závod, tak i pro závody pobočné. Zrušení příročí a den nabytí účinnosti zrušení příročí dlužno opovědět soudu k poznamenání v rejstříku. Ostatně buď postupováno podle obdoby předpisu §u 2, odst. 4.

(3) Jestliže příročí pominulo zahájením vyrovnávacího řízení nebo prohlášením konkursu, jest zpětně lhůty, které platí podle konkursního nebo vyrovnávacího práva pro zánik odlučovacích práv exekucí nově nabytých a pro odporování právním jednáním a které se počítají ode dne návrhu na zahájení vyrovnávacího řízení nebo návrhu na prohlášení konkursu anebo ode dne zahájení vyrovnávacího řízení nebo prohlášení konkursu, počítati ode dne, kdy příročí nabylo účinnosti (§ 2, odst. 2.).

(4) Ustanovení odst. 3. o počítání zpětných lhůt platí také, jestliže do 14 dnů po zrušení příročí byl podán návrh na zahájení vyrovnávacího řízení nebo na prohlášení konkursu.

§ 8.

(1) Členové orgánů ústavu, pro který bylo příročí nařízeno, jejich zmocněnci, likvidátoři nebo úředníci takového ústavu, kteří poruší ustanovení tohoto zákona, ručí věřitelům ústavu, pokud se nedá určit poměr jejich viny, rukou společnou a nerozdílnou za vzešlou škodu.

(2) Dopustila-li se však některá z těchto osob činu uvedeného v odst. 1. v úmyslu, aby sama nebo jiný z toho měl prospěch, trestá se soudem, není-li čin přísněji trestný, za přečin vězením (uzamčením) od 3 dnů do tří měsíců a peněžitým trestem od 5.000 Kč do 100.000 Kč. Pokus přečinu jest trestný.

(3) Doba náhradního trestu za nedobytný trest peněžitý budiž stanovena podle zavinění, nesmí však převyšovati jeden měsíc a dohromady s hlavním trestem na svobodě meze jeho zákonné sazby.

(4) Peněžitě tresty připadají státu.

§ 9.

Pro případ, že se nařídí příročí podle tohoto zákona pro ústav, u něhož jsou zavedena opatření podle §u 2, čís. 2. nebo 3., vládního

nařízení ze dne 19. prosince 1919, čís. 660 Sb. z. a n., o mimořádných opatřeních k ochraně peněžních ústavů, jehož platnost byla prodloužena a jehož ustanovení byla změněna vládními nařízeními ze dne 9. prosince 1920, čís. 643 Sb. z. a n., ze dne 19. prosince 1921, čís. 468 Sb. z. a n., ze dne 22. prosince 1922, čís. 393 Sb. z. a n., a ze dne 6. prosince 1923, čís. 231 Sb. z. a n., ustanovuje se toto:

a) vklady podle §u 2, čís. 2., a §u 4 uvedených vládních nařízení odděleně spravované jsou postaveny na roveň pohledávkám podle §u 6, odst. 3., tohoto zákona;

b) ustanovení §u 5, odst. 1. a 2., tohoto zákona se nedotýkají pohledávek, které při zákazu plnění závazků podle §u 2, čís. 3., a §u 5 uvedených vládních nařízení nebyly zákazem tím dotčeny.

§ 10.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení a jeho provedením se pověřují ministři financí, vnitra, obchodu a spravedlnosti.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Bečka v. r.

Malypetr v. r.

Novák v. r.

Dr. Dolanský v. r.

241.

Zákon ze dne 10. října 1924

o povinnostech bankéřů při úschově cenných papírů.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Cenné papíry spadající pod ustanovení tohoto zákona jsou akcie a jejich zatímní listy, dílčí dlužní úpisy, počítajíc v to zástavní listy, jiné cenné papíry, pokud jsou zastupitelné kromě papírových peněz, dále talony a nesplatné kupony uvedených cenných papírů.

(2) Bankéř, jemuž při provozu jeho podniku jsou dány otevřeně do úschovy nebo zástavou cenné papíry, jest povinen

a) tyto cenné papíry do 5 dnů po převzetí uložit odděleně od zásob jak vlastních, tak zásob osob třetích (jednotlivá úschova),

b) vésti s péčí řádného kupce obchodní knihu, do které jest zapisovati takové cenné

papíry každého ukladatele nebo zástavního dlužníka podle druhu kusů, jmenovitě hodnoty a čísel, případně jiných jejich rozlišovacích známek, a vyznačiti místo uložení; takový zápis může býti nahrazen odvoláním se na případně vedené jiné zvláštní záznamy cenných papírů. Zápis může odpadnouti, jestliže cenné papíry byly vydány dříve, nežli prošla lhůta, uvedená svrchu pod lit. a).

§ 2.

(1) Prohlášení ukladatele nebo zástavního dlužníka, jímž se bankéř jako uschovatel (depositář) nebo zástavní věřitel zmocňuje, aby cenné papíry v úschovu nebo zástavou dané uložil a vedl v patrnosti podle ustanovení §u 5, lit. b), nebo je uložil jinde v tutuzemsku než ve své provozovně nebo je dal v podzástavu anebo případně jich sám nebo třetí použil k výkonu hlasovacích práv, jest pouze tehdy právně platné, bylo-li řádně podepsáno a vydáno výslovně a od ostatních obchodních podmínek odděleně na zvláštní listině.

(2) Zmocňovací prohlášení podle ustanovení odst. 1. tohoto §u, jež se nevzdá pouze pro jednotlivý obchod, jest kdykoliv odvolatelné; odvolatelnost jeho nemůže býti právním jednáním ani vyloučena, ani obmezena. K právní platnosti zmocnění, aby cenné papíry směly býti uloženy v cizině, se však vyžaduje, aby bylo vydáno pro jednotlivý obchod a při tom šetřeno náležitostí předepsaných v odst. 1. tohoto §u.

(3) Náležitostí v předešlých odstavcích předepsaných se nevyžaduje k právní platnosti zmocňovacích prohlášení, jež vydá ukladatel nebo zástavní dlužník, který jest bankéřem ve smyslu §u 10.

§ 3.

Na případy, v nichž byl bankéř ukladatelem nebo zástavním dlužníkem zmocněn, aby s převzatými cennými papíry libovolně nakládal, se ustanovení §§ 1 a 2 nevztahuje; není-li ukladatel nebo zástavní dlužník bankéřem ve smyslu §u 10, jest takové zmocňovací prohlášení však pouze tehdy právně platné, bylo-li řádně podepsáno a vydáno pro jednotlivý obchod, výslovně a od ostatních obchodních podmínek odděleně na zvláštní listině.

§ 4.

(1) Požádá-li o to ukladatel nebo zástavní dlužník, jest bankéř povinen mu odeslati do